

Stina Tegnhed

Arkeologisk förundersökning inför planerad byggnation inom fastighet Skällinge 16:1

Halland, Varbergs kommun, Skällinge socken, Skällinge 16:1

Undersökningen utförd 2014

KULTURMILJÖ
HALLAND

Hallands Länsmuseer, Kulturmiljö Halland

Uppdragsverksamheten, Halmstad 2014.

Arkeologisk förundersökning 2014.

Omslagsbild: Översiktsbild, förundersökningsområdet mot N. (Fotonr. 2014-92-1).

Fotograf: Stina Tegnsted

Layout: A. Andersson.

Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet.

Ärende nr ms2006/02316.

Innehåll

Sammanfattning	5
Bakgrund	5
Syfte och metod	5
Topografi och fornlämningsmiljö	6
Undersökningsplanens måluppfyllelse	7
Resultat	7
Åtgärdsförslag	8
Tekniska och administrativa uppgifter	9
Referenser	9
Bilaga	11
Schaktbeskrivning	11

SAMMANFATTNING

Med anledning av att en privatperson planerar byggnation av enbostadshus, stall och anslutningsväg inom fastigheten Skällinge 16:1 har Kulturmiljö Halland utfört en arkeologisk förundersökning på platsen. Förundersökningen föranleddes av att en sedan tidigare okänd fornlämning påträffades vid schaktning för paddock på fastigheten under maj månad 2014 samt den direkta närheten till ett antal sedan tidigare kända och registrerade förhistoriska gravar.

Då endast två stolphål och inga fler spår av den närbelägna fornlämningen återfanns inom de ytor som är aktuella för bebyggelse och vägdragning, förordar Kulturmiljö Halland inga fortsatta antikvariska insatser inom det berörda exploateringsområdet. De påträffade stolphålen är även av tveksam ålder och kan eventuellt kopplas till mer sentida uppställning av stolpar inom ängsmarken.

BAKGRUND

Privatperson planerar enbostadshus samt stall på fastigheten Skällinge 16:1, Rolfs-
torp socken. I närområdet finns ett antal sedan tidigare kända och registrerade förhistoriska gravar (Fig. 1). Vid schaktningar för att anlägga en paddock på fastigheten genomfördes i maj månad 2014 en efterundersökning. Då påträffades lämningar i form av tre härdar, tre stolphål samt en grop (Tegnhed 2014). Den nu aktuella förundersökningens syfte var att avgränsa den i maj påträffade fornlämningen, som ej ännu har erhållit ett RAÄnr, samt att utröna huruvida den berörs av planerad byggnation. Förundersökningen genomfördes av en arkeolog från Kulturmiljö Halland under en dag med gynnsamma vädermässiga förhållande i början av december 2014.

SYFTE OCH METOD

Förundersökningens syfte var att avgränsa den i somras påträffade fornlämningen samt klargöra huruvida den skulle komma att beröras av planerad byggnation. Resultatet skulle dels ligga till grund för länsstyrelsens bedömning av ytterligare beslut och dels för företagarens vidare planering.

Förundersökningen genomfördes genom att sökschakt drogs med hjälp av en bandgående grävmaskin, med en skopbredd på 1,6 meter, inom ytorna för de planerade byggnadskropparna samt inom de sträckor där anslutningsväg och ridväg ska anläggas. Inom de ytor där husen skall uppföras drogs sökschakt i huvudsakligen nordsydlig riktning och längs anslutningsvägar följde schakten de planerade vägarnas riktning. Samtliga schakt mättes in digitalt med GPS och mätdata från projektet är lagrat i Intrasisprojektet Rolfsorp2014363F, vilket finns på Kulturmiljö Hallands server.

TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ

Förundersökningsområdet är beläget i en svag norrsluttning ner mot Himmelsberget och utgörs av ängsmark. Det omgivande landskapet utgörs av en kuperad skogsbygd med mellanliggande odlade dalgångar och är rikt på sjöar. Förundersökningsområdet är beläget på en höjd av mellan 65-67 meter över havet och utgörs av gräsbevuxen hagmark. Mellan området som planeras bebyggas och paddocken löper en gårdsgård i östvästlig riktning.

Närområdet är mycket rikt på fornlämningar, bestående av högar och stensättningar från brons- och järnålder (Rolfstorp RAÄ 15:1, 14:1, 13, 16:1-2, 17:1, 18:1, 53:1, 54:1-4). I området finns även två registrerade fornlämningsliknande lämningar (Rolfstorp RAÄ 67:1 samt 14:2). Uppe på Himmelsberget, norr om förundersökningsområdet, finns även ett röse (Rolfstorp RAÄ 52:1) samt ett röjningsröseområde (Skällinge RAÄ 89:1) registrerade.

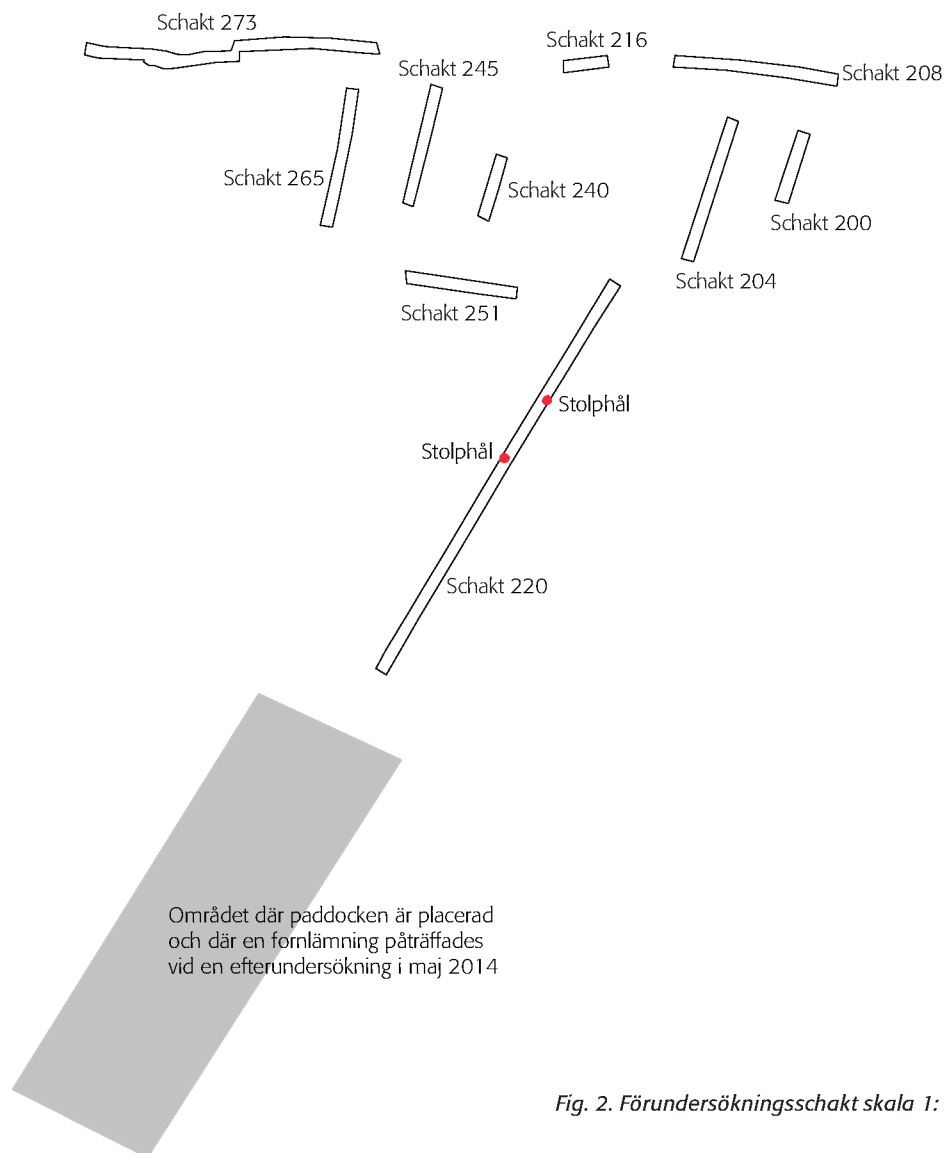

Fig. 2. Förundersökningsschakt skala 1: 1000

UNDERSÖKNINGSPLANENS MÅLUPPFYLLELSE

Undersökningsplanens mål kunde uppfyllas genom att metoder kunde genomföras som planerat och därmed frågeställningar besvaras.

RESULTAT

Tio sökschakt med en sammanlagd längd av 217 löpmeter drogs inom förundersökningsområdet som är beläget i en svag norrsluttning. Det nordöstra hörnet av förundersökningsområdet tangerar Himmelsbergets sydslänt och där sker en svag stigning. Undergrunden utgjordes av moränblandad sand och matjorden varierade inom ytan mellan 0,4-0,7 meter i tjocklek.

Schakten drogs inom ytorna för de planerade byggnadskropparna samt de sträckor där anslutningsväg och väg för att leda hästar ska anläggas. I ett av schakten påträffades två avtryck efter mindre stolpar, ett av dem uppvisade träkol i fyllningen. Spåren av dem fanns till ett djup av cirka 0,2 meter ner i alven. Men i övriga sökschakt påträffades inget som kunde påvisa att den närbelägna fornlämningen har sin utbredning inom den yta som är aktuell för exploatering. För en närmare beskrivning av respektive schakt se bilaga 1 Schaktbeskrivningar.

Fig. 3 Två stolphål i schakt 220, mot S. Fotonr 2014-92-8. Fotograf: Stina Tegnhed

ÅTGÄRDSFÖRSLAG

Då endast två stolphål och inga fler spår av den närbelägna fornlämningen återfanns inom de ytor som är aktuella för bebyggelse och vägdragning, förordar Kulturmiljö Halland inga fortsatta antikvariska insatser inom det berörda exploateringsområdet. De påträffade stolphålen är även av tveksam ålder och kan eventuellt kopplas till mer sentida uppställning av stolpar inom ängsmarken.

Således konstateras att den fornlämning som påträffades vid schaktning inför anläggandet av paddock i maj 2014, och som vid tidpunkten då denna rapport skrivs ännu inte har erhållit ett eget RAÄnr, inte breder ut sig i det nu aktuella förundersökningsområdet.

Fig. 4 Stolphål 315 mot S, Fotonr 2014-92-9. Fotograf: Stina Tegnhed

Fig. 5. Förundersökningsområdet fotograferat från Himmelsberget mot SV. Fotonr: 2014-92-7. Fotograf: Stina Tegnhed

TEKNISKA OCH ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

LÄNSSTYRELSENS DNR:	431-5666-14
EGET DNR:	2014-363
UPPDRAGSGIVARE:	Privatperson Susanne Lindmark
UTFÖRANDETID:	2014-12-02
PERSONAL:	Stina Tegnhed (projektledare) och Sven-Olof Gunnarsson (grävmaskinist)
FASTIGHET:	Skällinge 16:1
RAÄ NUMMER:	Har ej erhållit RAÄ-nr ännu.
HÖJDSYSTEM:	RH 2000
KOORDINATSYSTEM:	SWEREF 99 TM
UNDERSÖKT YTA:	Cirka 3 000 m ²
DOKUMENTATION:	Samtliga schakt och anläggningar är dokumenterade digitalt inom ramen för Intrasis Version. Intrasis projektnr Rolfstorp2014363F. Allt arkivmaterial förvaras i Kulturmiljö Hallands arkiv, Halmstad. Fotonummer 2014-92-1 – 2014-92-15.
FYND:	Inga fynd
DATERING:	-

REFERENSER

Tegnhed, S. 2014 *Dokumentation av schaktning invid kända fornlämningar i fastighet Skällinge 16:1, Rolfstorp socken, Varbergs kommun*. Arkivrapport Kulturmiljö Halland, Halmstad

BILAGA

Schaktbeskrivning

Schaktnr.	Alv	Matjord	Längd
200	Moränblandad fin sand	0,4-0,5 m	10 m
204	Fin sand, med småsten i schaktets södra ände	0,6-0,7 m	20 m
208	Fin sand, med inslag av större stenar	0,4 m	22 m
216	Fin sand, med inslag av rötter	0,5 m	6 m
220	Grov sand med inslag av sten i alla storlekar, från småsten till en diameter på cirka 0,2 meter. I schaktet påträffades två stolphål.	0,4-0,5 m	60 m
240	Moränblandad sand	0,5 m	9 m
245	Moränblandad sand	0,4 m	16,5 m
251	Grov sand med inslag av grus och sten.	0,3 - 0,4 m	15 m
265	Grov sand med sten och småsten.	0,6-0,7 m i N 18,5	0,4-0,5 m i S
273	Fin sand, rikligt inslag av rötter och större stenar	0,5 m	40 m

KULTURMILJÖ
HALLAND

Postadress: Bastionsgatan 3 | 302 43 Halmstad | Tel: 035-19 26 00
E-post: kansli@kulturmiljohalland.se | Hemsida: www.kulturmiljohalland.se